

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ За кордоном

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0807 4-0237 Тел. У. Н. Союз: BErgen 4-1016

FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ПРАЦЯ СЕНАТСЬКОЇ СЛІДЧОЇ КОМІСІЇ ПРОДОВЖЕНА

Вашингтон, 29 березня. — Сенат ухвалив продовжити на 30 днів працю комісії для прослідження злочинів. Голова комісії, сен. Естес Кіфвер, заявив, що в тому часі не буде прилюдних переслухань, а зате комісія придумас способи для винищення міжстейтвого злочину і передасть їх повному сенатові до ухвалення. — На пресовій конференції през. Труман заявив, що праця комісії заслугоує на признання і пригадав, що його адміністрація завжди підтримувала змагання стейтів до припинення злочинності. „Це є життєва справа країни, щоб вона була сильною не тільки під військовим, але й моральним оглядом“ — твердив Труман — „винищення злочину належить до обов'язків кожного громадянина“.

КОРЕЙСКУ ВІЙНУ ВДАСТЬСЯ ПОКІНЧИТИ ТІЛЬКИ ДИПЛОМАТІСІЮ

Нью Йорк. — Лейтнант ген. сер Річард Гейл, генеральний директор британської армії, повернувши з інспекції босового фронту на Кореї, заявив, що китайці вже не відікають босової сили в теперішній війні, однак, на його думку, ця війна може покінчитися тільки через вмшання дипломатів. Теперішня офензива Об'єднаних Націй не може поступити до манджурського кордону, бо внаслідок цього була б продовжена лінія постачання для О. Н., а була б скорочена для китайських комуністів. Генерал признав, що китайці добре воюють.

КОНТРОЛІА НАД КОНТРОЛЕЮ ЦІН

Нью Йорк. — Внаслідок заведення контролю цін на бакалійні товари („гроссері“) 100, 000 крамниць дрібного продажу в стейтах Нью Йорк і Нью Джерзі підпаде під юрисдикцію окружного бюро адміністрації цін, що містяться під ч. 2, Парк евеню, Нью Йорк. Визначив, як виконувати цей порядок влади, вже вислани до всіх крамниць. Окремий цінник на харчові продукти буде приміщений у місці де б його могли бачити покупці, якими в першу чергу є домашні хазяйки. Оба згадані стейти становлять 60 відсотків харчового бізнесу цілої країни, отже від застосування закону в цій околиці залежатиме успіх закону в цілій країні. Влада звертається до всіх покупців, а в першу чергу до господарів, щоб вони притримувалися цінника і ждали його виконання від власників і управителів крамниць. Якщо господар має підозріння, що хтось не притримуватиметься цінника, має зажадати посвідки від управителя крамниці на оплату за якийсь артикул і донести про це до бюро адміністрації цін.

ТРУМАН РІШЕННІ У СПРАВІ СВОЄЇ ПОНОВНОЇ КАНДИДАТУРИ НА ПРЕЗИДЕНТА

Вашингтон. — На пресовій конференції президент Труман заявив, що він уже виробив собі думку в справі поновної кандидатури на президента Об'єднаних Держав, однак не оприлюднить її ще якийсь час. Він заявив, що досі ніхто не знає його постанови, не вважаючи на це, що одні люди заповідають, що він буде кандидатом, а інші кажуть, що

не буде. Труман назвав приємним твердження підсекретаря праці Майкела Дж. Галвіна, що він може бути вибраним поновно-більшістю 56 відсотків усіх голосів. Президент сказав теж, що ще завчасно говорити про його кандидатуру в такім далекім часі перед демократичною красною конвенцією, яка настановляє кандидатів.

ТРОЄ АТОМОВИХ ШПИГІВ ПРИЗНАНІ ВИНУВАТИМИ

Нью Йорк. — Джуліус Розенберг, його жінка Етел, і Мортон Собел, проти яких велася в окружнім федеральнім суді розправа за шпигунство в користь Совєтів, признані судейською лавою винуватими злочину. Вони призбиравали тайні

інформації для виробу атомової бомби і передавали їх шпигіві Гері Голдові з Філадельфії, а цей у свою чергу передавав їх англійському шпигіві д-рові Клавсові Фукові для висилки їх до Росії. Лава присяжних суддів радила над їхню справу в середу й четвер і признала їх винуватими злочину так, як це представив прокуратор. Суддя Ірвінг Р. Кауфман заявив, що видасть присуд у четвер наступного тижня. Тому, що шпиги оперували підчас воєнного стану, їх же кара смертні або 30-річна тюрма.

Президент Оріол заповідає відбиття нападу зі Сходу

Вашингтон, 29 березня. — Французький наряд рішений боронити себе проти агресії і дає всяку підтримку організації Північно-Атлантійського Пакту, заявив Америку французький президент Вінцент Оріол, на одноденній конференції з президентом Труманом в Білому Домі. Заява поміщена в урядовім комунікаті з конференції. Описля, у промові в Краснім Пресовім Клубі, Оріол назвав „важкою й несправедливою обидою закид проти Франції, наче б вона не мала відваги або настрою себе боронити“.

Французький міністер закордонних справ, Роберт Шуман, який приїхав в товаристві през. Оріола до Америки, відбуд дводенну конференцію з секретарем стейту Діном Ачесоном, а описля заявив прилюдно, що Франція з кінцем 1953 р. матиме двадцять дивізій для спільної західно-європейської сили, яка стоїть під командою ген. Двайта Д. Айзенгавера. Він теж додав, що Франція не домагається нової фінансової допомоги від США і що має під своєю контролюю всі оборонні проблеми, включаючи й контролю над комуністами унутрі Франції. При найближчих парламентарних виборах цього року французькі комуністи втратять свою силу, заявив Шуман. — Після гостини у Вашингтоні през. Оріол приїде на три дні до Нью Йорку, а звідси відїде до Канади.

ФРАНЦІЯ НАМАГАЄТЬСЯ РЯТУВАТИ КОНФЕРЕНЦІЮ ЧОТИРЬОХ

Париж, 30 березня. — Тут в політичних колах заповідається, що французький міністер закордонних справ, Роберт Шуман, що тепер є на відвідинах в Злучених Державах разом з президентом Оріолом, докладає всіх зусиль, щоб усунути існуючі перешкоди до конференції Ради міністрів закордонних справ чотирьох великодержав. Насамперед він задумує рятувати від залямання конференцію заступників міністрів, що підготовляють порядок наряд для конференції міністрів. Безпосередня загроза такого залямання наступила вчора, як західні представники відкинули „компромісову“ соціальну пропозицію з обстоюють свої домагання. Вважається, що тепер ця справа зале-

МОСКВА ПРОДОВЖУЄ ПІДГОТОВКУ ДО ВІЙНИ В ЄВРОПІ

Франкфурт, Німеччина, 30 березня. — Аліянські країни через свою розвідку в Європі докладають тепер всіх зусиль, щоб зібрати якнайбільше фактів, що дозволять б на сїдаї приблизну оцінку політичних і військових замірів Совєтського Союзу в Європі на найближчий час. Поверховно не робиться за залізною заслоною нічого такого, що створювало б підозріння безпосередньої загрози нової совєтської агресії. Натомість зібрано цілий ряд фактів, які таку загрозу, якщо не потверджують, то щонайменше допускають. Деякі з цих фактів: В районі Береста Литовського більшовики сконцентрували величезну кількість льокомотивів та вантажних вагонів, що дозволило б впродовж найкоротшого часу перекинути на захід всім до десяти совєтських дивізій в повному уряді. В Польщі ведуться інтензивні роботи над

НАРИС МИРУ З ЯПОНІЄЮ ЗАКІНЧЕННІ

Вашингтон. — Злучені Держави викінчили нарис мирного договору з Японією, який буде предложений чотирнадцятьом країнам, включаючи й Совєтську Росію. Переговори з Японією вів спеціальний амбасадор Джан Фостер Доллес. Нарис вважають знавці за ліберальний. Він признає Японії суверенні права над її територією і створення військової сили, однак застерігає Америку необмежене право втрутувати військові залоги на японських островах. Над деякими точками вже виринув спір між Великобританією й США.

УКРАЇНСЬКА БОРОТБЬБА ЗМЕНШУЄ ЗАГРОЗУ СОВЄТСЬКОЇ АГРЕСІЇ

Нью Йорк, 30 березня. — До щораз частіших американських голосів про те, що українська визвольна боротьба за залізною заслоною та українські самостійницькі змагання взагалі є одною з головних перешкод в агресивних планах Кремля, долучилось в останньому подібне твердження відомого колумніста Дрю Пірсона. В надрукованій в поодиноких американських газетах

ПРЕЗИДЕНТ ТРУМАН ПІДПИСАВ ПОПРАВКУ ІМІГРАЦІЙНОГО ЗАКОНУ

Вашингтон, 29 березня. — Президент Труман підписав вчора ухвалене Конгресом доповнення Акту Внутрішньої Безпеки, що вможливить переселення до Злучених Держав осіб, які не з власної волі були зв'язані з тоталітарними організаціями. На підставі цього доповнення, до Злучених Держав зможе приїхати около 15,000 скитальців, яких досі не допускали. Доповнення закону постановляє, що Акт Внутрішньої Безпеки не відноситься до осіб, які були втягнені до комуністичної партії та інших тоталітарних організацій перед 16-тим роком життя, або були змушені належати до них під загрозою втрати праці та

проджитку. Закон, з підписом Президента, негайно увійшов у силу. З нього скористає теж чимала кількість українських скитальців з-під Совєтів. При переведенні закону в Конгресі у великій мірі заважили власне українські аргументи. „ЗА“ І „ПРОТИ“ ГАЗАРДОВОЇ ГРИ

Нью Йорк. — Протестанська Красва Рада Церков Христа видала заклики до своїх церковних організацій, щоб вони звернули увагу своїх вірних на моральне лихо самої гри і на байдужість поодиноких осіб до цього явища. Інакше становище до гри зайняло Американське Товариство Католицьких Філософів. Воно твердить, що сама гри не є лихом, однак її застосування в практиці може бути злом.

ЗАПЕКЛІ БОЇ БІЛЯ ПАРАЛЕЛІ В КОРЕЇ

Токіо, 30 березня. — Вчора аліянські війська на цілому фронті продовжували свій повільний і осторожний похід до 38-мої паралелі, колишнього кордону між південною і північною частинами країни, натрапляючи на щораз запекліший спротив комуністичного ворога. Посуваючись повільно по розмоклих під весняним дощем дорогах та полях, аліянські передові загони, під прикриттям артилерії та під охороною танків, підійшли вчора на віддалення вже тільки около трьох миль до паралелі. У фронтових боях брала активну участь авіація. Ворожі задні колони, що мають виразний наказ ціною свого життя здержувати аліянський похід та прикривати відступ своїх головних військ, залишаються в своїх укріплених норах і в поодиноких випадках навіть пробують перехідити до протинаступів. До найтяжчих боїв приходило і цим разом на західному фронті в районі Уїджонгбу в горах на північ від Сеул. На північний захід від Уїджонгбу аліянські патрулі вступили до міста Чоксонг, віддаленого тільки три милі від паралелі. Рівночасно стверджується продовжування сильної концентрації мас в рожевих секторі, що дає аліянським фронтовим спостережачам підставу до припущень, що ворог приготується до нового масового весняного наступу. Сильні з'єднання американських суперфортець впродовж цілого дня бомбардували ворожі воєнні об'єкти в заплілі, головні мости та комунікаційні сполучення, як теж концентрацію ворожих військ. На сїдаючому побережжі аліянські воєнні кораблі вже від кількох тижнів бомбардують важким артилерійським вогнем прибережні цілі на північ від паралелі, зокрема важливий центр ворожего постачання, порт Вонсан, що практично вже в цілості лежить в руїнах, перетворюючись в справжнє „мертве місто“.

ПРЕЗИДЕНТ ТРУМАН ПОТВЕРДЖУЄ ПОВНОВАСТІ ГЕН. МЕК АРТУРА

Вашингтон, 30 березня. — Ген. Доглес Мек Артур, начальний командант збройних сил О. Н. на Далекому Сході, все ще має тактичні повновасти наказати своїм військам переступити 38-му паралелю та продовжувати похід на Північну Корею — заявив вчора президент Труман на пресовій конференції, застерігаючись рівночасно, що це не мусить означати новий похід до корейсько-манджурського кордону на ріці Ялу. Президент Труман, що не виявляв більшої охоти подрбно обговорювати ці справи, заявив, що їх офіційно і достаточо висловив секретар оборони Маршал в своїй мінутликовій заяві.

АМЕРИКАНСЬКІ ВТРАТИ В КОРЕЇ: 57,120

Вашингтон, 30 березня. — Американські втрати в Корейській війні впродовж останнього тижня на дальших 1,306 осіб і вносить тепер в загальну суму 57,120 осіб і вояків. З того є 8,511 вбитими, 37,918 пораненими і 10,691 пропавшими без вісті, отже в більшості полоненими. На поодинокі роди збройних сил ці втрати припадають: армія — 47,450, фльота — 628, морська піхота — 8,602, і авіація — 440.

МОЖЛИВІСТЬ ВВЕДЕННЯ НОВОЇ ЗБРОЇ В КОРЕЇ

Токіо, 30 березня. — Адмірал Аллен Е. Смит, командант Паліятської фльоти на корейських водах, заявив на пресовій конференції, що на випадок продовжування корейської війни, на що цілком виразно заноситься, — аліянська фльота задумує ввести в користування нову зброю, зокрема керовані з кораблів ракети великої розривної сили.

ПОЛІТИЧНА БЕЗРАДНІСТЬ О. Н. В КОРЕЙСЬКІЙ ВІЙНІ

Лейк Сохес, 30 березня. — Більшість представників поодиноких країн в Об'єднаних Націях здають собі справу з політичної безрадності цієї організації в корейській війні. Встановлені Генеральною Асамблеєю комітети і комісії є в тих справах майже цілком безчинні, бо не бачать виходу. Діло в тому, що О. Н. складаються з представників поодиноких урядів і заступають їхню думку, яка в справі корейської війни досить різноманітна. На порядку одного з таких комітетів є підготовка санкцій проти червоного Китаю, якщо він не погодиться на переговори в справі завершення зброї. Але досі нема перемір'янісанкцій,

і в цих справах нічого не зроблено. Об'єднані Нації, хоча формально є найвищим авторитетом в таких справах, тепер є радше спостережачем та очікують ініціативи з Вашингтону і Лондону, або Пейпінгу і Москви. Тут добувається тільки два можливі розв'язки теперішньої непевності, що знову привернуто б О. Н. головну роль, але, що тепер від них не залежить. Це: комуністична згода згода переговорувати справу перемір'я на базі пропозицій О. Н., або рішення 14 країн, які беруть участь в корейській війні, поставити карту на військове вирішення справи. В теперішніх обставинах не заноситься ані на одне, ані на друге.

ПРОДОВЖУЮТЬСЯ СТРАЙКИ І ЗАВОРУШЕННЯ В ІРАНІ

Тегеран, Іран, 30 березня. Нафтові страйки і заворушення в Ірані продовжуються та загрожують поширенням віймового стану, проголошеного тепер в Тегерані і південних нафтових районах, на цілу країну. На всіх 80,000 робітників нафтової промисловості 10,000 тепер страйкує, домагаючись негайної націоналізації нафти, що є власністю Англо-Іранської Нафтової Компанії. З цими робітниками почали солідаризуватися в дальшому робітники транспорту, що самі виїшли на страйк та не допускають до праці інших. Це створює базу загрозиливих заворушень, в яких інтервенює поліція і військо. З огляду на стратегічне положення і вартість Ірану та на перехрещення там східно-західних інтересів, події в Ірані набирають міжнародного значення першої ваги та створюють нове вогнище грізного міжнародного напруження.

В СВІТІ

- Совєтський командант в Бердлі викинув протест західних командантів проти двох стрілів комуністичного поліцита в автобусі західних прогульовців.
- 83,525,000 осіб вносило населення Японії в 1950 році.
- В Загребі і Спалт в Югославії закрито два совєтські консуляти, хоча не повідомлено, чи це зроблено на домагання югославського уряду чи з власної волі Совєтів.
- 1,066 комуністів заарештували індійці під час поліційної і військової акції проти комуністичних заворушень в районі Камруп впродовж останніх двох місяців.
- Норвегія і Голандія рішили злучити свої зусилля і досліди над розвитком атомової енергії.

ЗРАДНИКИ СВОЄЇ КРАЇНИ. Федеральна лава присяжних признала винними в змові крадіжки і передачі Совстам тисиниць атомової бомби в 1944 і 1945 рр. цих трьох шпигів (зліз ліва): Мортон Собел, Юліус Розенберг та його жінка Етель. Вирок на них буде проголошений в дні 5-го тижня. Хоча уряд не висловив під тими оглядом свого домагання, вони можуть бути засуджені на смерть, або до 30 років ув'язнення. Це був в Америці перший судовий процес за шпигунство відносно атомової бомби.

СВОБОДА UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PERIODICITY:	SUBSCRIPTION RATES
На рік	\$10.00 One year
На пів року	\$ 5.25 Six months
На три місяці	\$ 2.75 Three months

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРОТИ ЗАНЕПАДУ МОРАЛІ Й ЕТИКИ

Сенатор Дж. Вільям Фулбрайт, демократ з Аркансо, не лякається так дуже совєтських гармат та комуністичної агресії, як занепаду моральних принципів у демократичному суспільстві, без яких воно не може жити і розвиватись. Як відомо, сенатор Фулбрайт є головою сенатської комісії, яка розслідувала позички, уділені Фінансовою Корпорацією Відбудови. При цих розслідах стверджено, що політичні впливи та протекції заважували при позичках з державних фондів. Були це випадки, за які важко було б потягати до суду, але які колідують з етикою і мораллю осіб на визначних урядових становищах.

Ця проблема етики і моралі стала ще більш печукою, як ноборські сенатські переслідування виявили тісний зв'язок між політикою і гангстерством. Знову сенсаційні відкриття обману у спорті серед молоді, спричиненою жадною гроша, прямо приголомшайли громадянство. На цих фактах базувався сенатор Фулбрайт, виголошуючи минулого вівторка у сенаті промову на тему кінцевої потреби відродження моралі в державному і громадському апараті та в звичайному житті.

Стверджуючи лихо, сенатор признався, що він не знає рятунку з того нещастя і тому пропонує покликати до розв'язки цієї проблеми „наймудріших людей“ нації, щоб вони знайшли способи, як навернути людей до Бога, до тих основних високих моральних принципів, якими дорожили Паломники і Батьки Народу, кладучи основи під цю націю.

Сенатор Фулбрайт знайде тут цілком певно гарячу підтримку подавляючої більшості американського громадянства. Воно напевно погодиться з ним, що не можна в демократії держатись засади, що ціль освячує засоби, чи що каригідність є тільки те, що є об'яте карними законами та за що карас суд. Існує бо ще інший кодекс, побудований на тих етичних засадах, які є підставою кожної релігії.

Сенатор згадував теж про різні „приятельські прислуги“ з боку урядовців та за „подарунки“, які не є нічим іншим, як тільки підкупом. Таке хабарництво бачив сенатор Фулбрайт у Вашингтоні навіть на найвищих місцях. Карний закон не дається застосувати до тих випадків, але колізія з етикою і мораллю — наявна. Коли ж дійться такі речі на верхах, то як тоді боротись з корупцією на низах? Сенатор згадував теж і „прикладні роди“, великих багатіїв, що то наймають „знаменитих адвокатів“, щоб їм допомагали обманювати державну касу, чи користуватись громадським добром за безцінь.

Великий сучасний історик Тойнбі віддав багато місця у своїх працях обставинам, які призводять і найслабші і найславіші народи до упадку не через напад чужинців, а через власний моральний розклад. Пригадусь це Фулбрайт-теж і американському народові. Він переконаний, що демократія може пережити і найбільше нещастя, якщо нарід морально чистий і у своєму нутрі незангренований. Інакше теж і демократія впаде жертвою тиранів, демагогів і шарлатанів. Сенатор не хоче погодитись з думкою, що цьому лихови не можна зарадити та що воно мусить далі існувати і спричинити остаточно упадок демократії. Він певен, що зарада на це знайдеться.

Немає двох думок, що сенатор Фулбрайт мав тут на думці боротьбу з комуністичною заразою та кремлівським наступом на весь вільний світ. Без глибокої етики і високої моралі демократія цього наступу не витримає і боротьби не виграє. Таке переконання сенатора Фулбрайта. Тому саме він підніс свій голос у самому Сенаті Злучених Держав, а голос той звернений не тільки до американського громадянства і американського уряду, але до всього демократичного світу.

Ачесон про загрозу свободі

З нагоди четвертого зібрання Організації Американо-європейських Держав, яке почалося у Вашингтоні при співучасті міністрів закордонних справ 21 американських республік, секретар стейту Дін Ачесон, постійний представник цієї конвенції, виголосив промову промову, намізану високими думками, тісно зв'язаними з сучасним світовим катаклізмом, спричиненим Москвою, та потребою оборони загрожених 21 американських республік.

Між-американська традиція даєтся від першої міжнародної конференції наших американських держав, для якої наша країна мала честь бути господарем шістьдесять років тому. За цей час ми збудували братерство націй, випробували довгим часом, говорив Ачесон. Вірю, що значення цього зібрання належно оцінюють вільні люди у цілому світі. Ми сходимося свободі. Говоримо відверто, як люди, що розуміють один одного і люблять один одного. Ми маємо між собою справи, з яких деякі дуже трудні. Однак нема між нами таких проблем, які не можна б поладати при добрій волі і приязні, з якими ми прибули на це зібрання. Теж надіємося, а властиво знаємо — що оце зібрання є виявом такої приязні між націями, яка може коліс запанує загально, розбудить одушевлення і дасть заохоту людям по всім усядам.

Дальше значення нашого зібрання пов'язане з фактом що ми є частиною спілки вільного світу. Ця спілка вільного світу є відмінна від тих, що дої були в Європі. Це духовна конференція народів як теж і націй. У цій спілці є багато різниць. Не всі країни, які належать до неї, мають ті самі політичні або суспільні установи. Вони не створені на якомусь найвищому візирі. Вони не мають „одного життєвого ладу“. А коли що в'яже нації вільного світу разом у спілку, то це те, що вони мають спільний могутній інтерес: спільну турботу за волю.

Воля це ключ. Це саме те, що вільні нації мають, а інші цього не мають. Це серце цілої справи, бо без свободи нема справжнього миру, ні справжньої безпеки, ні можливий правдивий поступ.

Для нації воля є признакою національної незалежності. Це воля працювати над її долею на свій власний лад. Для народу воля є не тільки подихом самого життя, але це теж брама для нагоди. Вільні люди мають нагоду поправити своє життя, позбутися нужди і жити в людській гідності.

Тепер оця воля станула вичнавіч зі смертельною загрозою. Мала горстка людей, які правляють Совєтським Союзом і керують міжнародним комуністичним рухом, визнають свободу. Ця доктрина є комуністичний світ, над яким панує Кремль. Це є новий імперіалізм. Його знаряддям є жажлива воєнна машина і міжнародний комуністичний рух. Одним або другим, а часом обома цими знаряддями новий імперіалізм змагає здобути щораз більшу силу і владу над

грози й кінченості боротьби проти неї, секретар Ачесон перейшов до обговорення практичних способів і засобів оборони. Головну вагу поклав на соціальну дарність американських республік і на використання Організації Об'єднаних Націй для поборювання міжнародного комуністичного руху в поодиноких країнах і в цілому світі.

Для такої боротьби потрібна мобілізація всіх сил, яка вимагає це великих економічних засобів. Економічну підтримку обіщав секретар в імені Злучених Держав, однак звертає увагу на взаємне приурочення до загальних відносин Західної півкулі. Щоб недопустити до руйни котрої небудь з американських республік, Ачесон домагає заведення спільних зусиль проти інфляції. Головним засобом проти цього він вважає збільшення оборони для втримання свободи і покращання життя всіх народів і людей в американських країнах.

Цю важливу промову закінчив Ачесон побажанням, щоб Новий Світ, як він себе виявляє на тих нарадах, додав надії на краще життя усім людям у цілому світі та був для них надхненням.

НАС БУЛО 45.

Такий заголовок доповіді про процес Спілки Визволення України, яку з ініціатиї СУН-Д-у, 25. березня, в Нью-Йорку, прочитав інженер К. Туркало-Туркаловський, учасник цього процесу, що був засуджений до трирічного ув'язнення. В живій, яскравій формі подав доповідь картину нищення більшовіками української еліти. СВУ утворилася на базі ВУД-у („Братства Української Державності“). Основне завдання СВУ — це опанування різними ділянками громадсько-політичного, культурного, економічного, наукового життя, гуртування людей, піднесення національної та політичної свідомості, готування нових кадрів із молоді. Була зорганізована також Спілка Української Молоді (СУМ). Головне завдання її було — вчитися і особливо добре знатися на економічних питаннях. Молодь визнавала і шанувала авторитет старших. Висока ідея виборення української самостійності об'єднувала старше і молодше покоління. Між усіма учасниками СВУ панувала висока моральна дисципліна. Більшевики вбачали для себе найбільшу небезпеку в цій одностійності, в цій єдності українській. І ворог всякими способами намагався роздути розбрат між українцями. 11. червня 1929 року були заарештовані акад. Сфремов, Дурдуківський, Гермайзе і Ніковський. З половини серпня почалися масові арешти. Харчування у в'язниці було погане, передачі не дозволили, визнавалися в'язні нічними допитами, які тривали іноді по 10-12 годин. На допитах задавали моральних мук знущаннями, лайкою, глузуванням, кпинами, погрозами. 30. листопада в в'язні вивезли до Харкова. Тут примістили в в'язні у чистих камерах, дуже добре годували з метою, щоб вони на судовому процесі не компромували своїм виглядом виглядом совєтську владу, бо на цьому процесі мали бути в числі глядачів закордонні дипломати. В'язням, які не мали пристойного одягу, дали добре вбрання. На перерах під час процесу підсудних частували тістечками, бутербродами з ковбасою та іншими ласощами, яких в той час „на волі“ тяжко було дістати. Все це робилося, щоб показати закордонним дипломатам, які совєтська влада дбас про своїх людей, яка вона гуманна. Серед підсудних панував якийсь психоз визнавати свою провини у каяттях. Хитра і облудна політика слідчих нав'язала їм багату підсудну думку про якусь особливу місію процесу СВУ. Багатою здавалося, що цей процес не має на меті покарати підсудних, а тільки — продемонструвати процес переродження української інтелігенції і присудити їй до системи совєтського ладу. Прикладом такого заслплення був, — наприклад — підсудний Підгаєцький, доктор медицини. Він мав цілковиту певність, що після процесу його випустять на волю. Але як було гірке розчарування, коли він почув про суд на 8 років суворой ізоляції. Серед підсудних справжньою героїною, аристократом духа була 60-літня відома українська письменниця Л. М. Старицька-Черняхівська, людина надзвичайно високої принципності і кришталіної чистоти, зразок високої людської гідності. Близькі виступи Л. М. Старицької-Черняхівської викрили її немируючою славою. Ці виступи ж поклали кінець кар'єрі головного прокурора Михайлика. Підсудні були засуджені від 3 до 10 років суворой ізоляції. Але, відбувши термін ув'язнення, всі підсудні дістали новий вирок, який засуджував їх на повторну кару. Так загинули найкращі представники української науки і культури: академік С. Сфре-

Сама добра воля не вистачає

Серед української еміграції в Європі знову трапився випадок, якого не можна поминути мовчально. Згідно з інформаціями європейської української преси, в місті Верв'є в Бельгії відбулася судово розправа проти трьох українців, які були заарештовані у зв'язку з викриттям тасної радіоактивної вилки в селі Гуверньє коло Статильот, через яку передано в різних мовах „Голос України“. Націоналістичний „Український Самостійник“ з 25-го березня подає подробиці судової розправи. З цього виходить, що перед бельгійським судом відповідали за протизаконну роботу „відомий в Бельгії громадянський діяч“ Карло Мулькевич, що відповідав за вільної стопи, та заарештовані перед п'яти тижнями при відкритті радіоактивної В. Колянчик вуглець в Бельгії і незоначений ближче Р. Роман. На основі судових актів стверджено, що радіоактивність діяла від жовтня 1950 року, що вона була замаскована як телевізійна станція і тому поліції було так важко її відкрити. Після замкнення доказового постановлення, прокуратор зрозумів за виводу обвинувачення. Підсудних оборонили два адвокати: А. Парізі, посол до парламенту від соціал-християнської партії та Г. Гоен, місцевий соціалістичний провідник. В своїх оборонних промовах вони підкресливали ідейні мотиви в поступку підсудних. У висліді розправи, суд покарав підсудних карою по одному місяцеві ув'язнення,

яку вони вже відбули в слідстві, та по 100 франків гвини. К. Мулькевичеві завішено виконання кари на два роки. „У. С.“ признає, що тасна радіоактивність належала до групи АВН та що „на розправі був прийнятий також голова АВН п. Ярослав Стецько“. В коментарі до вислуду судової розправи „У. С.“ пише: „Справедливість заспокоєно. А в парі зі справедливою бельгійським суд і органи бельгійської влади виявили не тільки підсудним, але й українському народові велику благородність та повне зрозуміння і симпатії для нашої визвольної боротьби проти більшовиків... І на тлі цієї благородності бельгійців... тим яркіше виступає всь нікчемність тих т. зв. українських серошкіл, які на сторінках своєї преси зайняли до цієї справи таке низьке і негідне становище“.

Це останнє речення було, правдоподібно адлюсовано до повідомлення в паризькому „Українському Слові“, що є виразником іншої націоналістичної групи, та яке в числі з 25-го лютого, у зв'язку з повідомленням бельгійської преси про відкриття радіоактивності, писало в замітці п. з. „Глугопа чи провокація“: „Хоч не підлягає сумніву, яке саме середовище здобудось на такий „героїчний вчинок“... ми не будемо ставити крапки над „і“ перед закінченням слідства і винесенням присуду. Не будемо називати тих, що так ганебно компромувають українську визвольну (Закінчення на стор. 3-тій)

мов, історик Гермайзе, зірка української філологічної науки Гандюк, один із найвидатніших фахівців української мови Г. Голоскевич (відбувши п'ятилітнє ув'язнення і вишовши на волю, з розпачу він повісився), український лексиколог В. Г. Дубровський (у 1936 році він був поновно заарештований в Алма-Аті і загинув на півночі), видатний український літературознавець і людина надзвичайно моральної чистоти і краси В. О. Шепетьов (відбувши в'язницьке заслання і 5 років тюрми в Ярославському ізоляторі, він, старенький, змучений дідусь, жив тиж у м. Веприку коло Гадляч, але в 1940 році його заарештували, перевезли в Полтаву, садистично знущалися з нього, і в страшних тортурах він помер), педагог Дурдуківський, письменник Івченко, — видатний церковний діяч і глибокий релігійна людина В. Чецькийський, вже згадувана письменниця Л. М. Старицька-Черняхівська і багато інших. Доповідач не згадав ще, що більшовики не обмежилися цими 45 жертвами, вибраними з-поміж найкращих представників українського народу. Одночасно ішло страшне нищення української інтелігенції і українського селянства по всій Україні: сотні тисяч найвидатніших і найталановитіших представників українського народу були заарештовані і без судового процесу багатьо було розстріляно і заслано далеко від України, на каторжні праці. Серед цих жертв дуже багато було талановитої молоді. Нищення

українського народу московським більшовизмом розпочав з голови, з цвітві української нації. А далі нищили всіх без розбору. Навіть тих знищили, що під час процесу СВУ були в ролі прокурорів і суддів. — Всіх цих суддів і прокурорів, всіх без винятку, винищили більшовики до 1935 року, себто до початку „сжовщини“ навіть!

Надзвичайно цікаву доповідь інж. Туркала вислухали присутні з напруженою увагою. Серед присутніх в залі, були й колишні ув'язнені і репресовані жертви цього страшного більшовицького терору, які тільки чудом урятувалися від цілковитого знищення. Не можна було без великого душевного хвилювання слухати про трагічну загибель таких кришталевих чистих, справжніх святих мучеників і праведників як професор Володимир Шепетьов. Автор цих рядків був учнем цього професора і може засвідчити, що таких людей як Шепетьов мало на світі. Це втілена праведність. Найкращі якості людської душі щасливо послилися в цій дивній людині, в цьому великому праведникові! Хай же образи цих великих мучеників за Україну вічно світитимуть у наших серцях животворяним вогнем і дадуть нам моральну силу в найтяжчих обставинах життя зберегти людську гідність і волю до боротьби за ті ідеали, за які загинули славною смертю героїв наші національні мученики.

Колішній засуджений в зв'язку з справою СВУ.

Микола Очерет.

ДАВИДКА

3) І коли через півтора тижня більша частина нашої партії була на краю загибелі, ми прибули на місце призначення. Це було справжнє місто, бараків тут було безліч, але єднання і спільне життя — забороною. Балакати можна було лише з тими, що жили в одній кімнаті. Ліжка були двоповерхові, але спало, як норма, три чоловіки: два на в'язні, а один на долівці, під ліжком. Та норма ця часто не витримувалась, тому спали по два на в'язні. Це барачне місто мало назву: 57 пункт строїтельства „Новой Германії“. Це був один з центральних пунктів на цілу сітку інших, розкиданих по всьому Сибіру. Кого тут тільки не було: поляки, росіяни, що їх вивезли з Манджурії, киргизи, чехи, єврейці, калмуки, вірмени, чехи, татари, німці, білоруси, жиди, але найбільше було українців. Дуже

багато тут було людей заарештованих за те, що вони вірили в Бога й мали необережність ходити до церкви. Так на пункті ч. 63 жили майже всі, що потрапили сюди за віру. Их тримали більшістю окремо, щоб не „заразили“ інших. Сто вам „свобода совєсті“ в дійстві! 58 і 62 пункти були заселені жінками — это вам „женское равноправие!“ 60 і 83 наповнені громадянами СССР, які не оцінили „свобод“ і тікали від них, бажаччи перейти кордон.

47 пункт заповнений китайцями й монголами, а 96 — басмачами з Східного Туркестану. Але все це були пункти „Строїтельства Заводов Новой Германії“, так би мовити привілейовані, „свободні“.

А були ще концентраційні табори, що об'єднувались в такі звані: „Дальневосточные трудовітєльнє лагеря“.

Тут такі було справжнє пекло, хоть і в нас не був рай. Ці останні табори заповняли майже виключно „політичні“ в'язні. Але там „політичний“ мас зовсім інше значіння, як у цілому світі. Коли ви сказали, що любите Україну, а не додали „совєтську, соціалістичну“, так вас таки арештували б як „політичного“ і ви б попали в оці „принудітельнє трудовітє лагеря“. Це був би найтяжчий злочин — націоналізм! Тому в цих таборах були майже виключно інтелігенція. В таборі 101 видавався часопис, що приходив і до нас. Редактором його був якийсь Карл Радек. В таборі 98 був театр, який керував якийсь український артист Курбас...

„Що? Лесь Курбас? В якому це році?“ аж крикнув я.

Давид Абрамович усмінувся і спокійно відповів: „в році 1942, а в таборі 98. Ви дивуетесь, що там живе якийсь український артист Лесь Курбас? Тут нічого нема дивного, там же більш половини українці. Я вам можу сказати, що навіть на нашому 57 пункті завідував канцелярією Горбенко, він теж українцев. То таки правда, що в 1942 та 43 році, коли я там був, більше половини там було українців, але

хто їх усіх може знати? Там же їх ніхто не знає, бо хто понав туди, той вже перестав бути людиною, стас номером. Я сам був 583249 номер нової Германії! Що я там робив? Я ж кравець, тому мене призначили до кравецької майстерні. Денну норму виробу мені дали таку, що в Польщі я в своїй майстерні, працюючи на свою користь, виробляв її за 4-5 день. Значить я виконати норму не міг, тому не мав цієї істи, отже мені мусів бути кілети. Це я єсно бачив. Навіть колиб я виконав норму, то й я мав би таку їжу, що не дозволила б мені вмерти з голоду; про достатню їжу й мови не могло бути. Ще одна дітала: в майстерні були бригадири, які скреслювали з мене мій виробіток, щоб приписати собі і свій перевити норму. Це була вже справжня провокація, але хто про це скаже? Ніхто ж не хотів поїсти в штрафний табір. — То вже була вірна смерть. Тому всі про це знали і всі мовчали, — бо бригадир у своїй бригаді був земний бог і все сказане проти бригадира було „наглої кльветой на перодовий отряд“ нашого пункту. Тут усі брехали, з тою різницею, що нахальствує це ставилось у заслугу, а звичайних

людей за це карали. Тут треба сказати, що на нашому пункті лише адміністрація та охорона була з енкаведистів, весь інший персонал складався з ув'язнених. Лікарі, бухгалтери, рахівники, канцеляристи, конструктори, інженери, техніки, механіки, майстри — все це були ув'язнені. Але адміністрація... Ви же не знаєте, що основною для них директивою, головним для них законом було: „людей не жалеть, робота виконлять за графіком!“ Тож людей тут не жаліли, а люти морози, погана їжа, брак спеціального одягу, повна відсутність медикаментів, а головне „соцсоревнованіє“ — цей жах робітників, це узаконене свавільство адміністрації, — все допомогало виконувати цю директиву і люди гинули, як мухи. Сотнями вивозили мертвих з табору, але що-тільки прибували нові партії „заключочених“. Люди не витримували такого знущання, тому самогубства були звичайним явищем. Часто люди намагались тікати в тайгу, але кожного вплиманого зараз же розстрілювали. Тут-вирішився я діяти, бо інакше була явна смерть. Я пішов до лікаря, якому я ввесь час ремонтував безкоштовно одяг, і все

розказав йому щиро, так як як оце вам. Єдина мабуть людина у всьому таборі, повторюю — людина, а не звір, — це був якраз лікар. Він подумав і написав, що я мушу працювати на повітрі, бо в майстерні я як туберкульозний, можу заразити інших. Ви розумієте, тепер, що це була людина, — бо який же я туберкульозний? Ну, я взяв цей папір, взяв ще десять цигарок, що заробив за весь час свого тут перебування і, виврашив час, коли начальник був сам, поклав перед ним своїх десять цигарок і папір. Начальник взяв цигарки, взяв папір, прочитав, усмінувся якійсь своїй думці, написав щось на папері і, повертаючи мені його промовив: „Хорошо. Назначо тебе водозовом. Передай бумагу начальнику кадров“. Так я став водозовом.

Вас цікавить як я „освоїв“ новий фак? Просто: привели мене на конюшню, показали коняку, порожню бочку, фужар для коняки, сказали як виписувати надалі „довольство“ для коняки і на цьому скінчилась наука, а потім почалися муки. Я ж боявся коней, як огню, — а тут треба ходити за конякою, запрягати

її, чистити, ремонтувати зброю... Ви ж розумієте? Завдання дано таке: 8 бочок ранком і 5 бочок вечером, а я першого дня привіз три бочки ранком і чотири вечером. Цього дня я не обідав. Вечером я пішов до начальніка і довів йому, що для такої старої „лошадки“ норма занадто висока. І тут мені повелоз: мені знизили норму на 5 бочок ранком і 4 бочки вечером. Вас певно цікавить як же я-вивчивсь ходити коло коняки? Річ в тому, що назив воду не я один, а цілий три водозови, — було трое коней. І тут мені ще раз повелоз: обидва водозови були добрі люди і вони весь час мені допомагали і вчили, як ходити коло коняки. Особливо гарний чоловік був Гончаренко, літній вже, з села Горошина на Полтавщині. Він ходив коло мене, як батько коло сина. Першого тижня ми їздили по воду з ним разом: він своєю конякою, а я своєю „лошадкою“. Чому „лошадкою“? Бачите так: коли я побачив першого разу своєю конякою, у мене якось мимоволі вирвалось: „Ух, яка ж велика лошадка!“ Це почули водозови і з того часу у них були коні, а з мене „лошадка“.

(Продовження буде).

Олександр Палаташ

Закарпатська Україна в боротьбі за свою державність

(До 12-ти річчя проголошення самостійності)

Роки першої воєнної хуртовини внесли великі зміни в Європі. На руїнах колишніх держав створилися нові організації. В безмежних муках народжувався Українська держава. І коли Українська держава днів 22-го січня 1919 р. в Києві на Софійській площі проголошувала другий історичний акт — Соборність, в Хусті, в цей же час, через всенародний Конгрес Закарпатська Україна устами 420 делегатів — повністю задокументувала свою одвічну мрію: „Хочемо до Києва!“ На жаль — молоді Українську Державу затоптав у крові новий московський — більшовицький наїзник. Українці Закарпаття мусили самі рішати свою долю. Іншого вибору не було, як тільки приключитися до „новоствореної Чехо-Словацької держави“. По стали і деякі надії, на жаль, не надовго. Прага, перебравши під свою опіку Закарпаття, під господарських оглядів дивилася на Закарпаття, як на свою колонію і взагалі не робила заходів хочби про часткову індустріалізацію цієї технічно відсталі своєї колонії.

Але українці Закарпаття не здавали своїх позицій. І хоч як були приспані національні почуття нападків Корятовича, хоч як зачиняв усі щілини доподу національного вітру новий господар, все ж хоч десь у підсвідомості Закарпаття відав дух великих предків. З часом то тут то там з'являлося мерехотіння національної іскри. Іноді стихійно, підсвідомо розносилися по закарпатських полонинах на початках слабкий, згодом, шораз сильніший подих української стихії. Поступово виходили на поверхню українські національно-політичні прагнення. Однак на загал це були тільки одиниці, які являли собою краплину у великому океані національно невідомої маси, що перебувала ще все під впливом, якщо не самих мадяр то мадярофілів, підтримуваних чеським урядом. Такі невідомі люди під плащиком москофілістичної манови використовували для себе чеську підтримку і робили своє діло, приспінюючи прояви українського національного духу, а разом з тим ведучи пропагандивну роботу і проти самих чехів. З приходом на Закарпаття організаторів і творців молоді української держави, що не по волі були змушені відійти від боротьби на землях України, — поділо оновлюючим вітром. Ці перші пробовники, спільно з свідомими одиницями — уроженцями Закарпаття — були першими зірками на темному закарпатському небосхилі, що просвітлювали глуху чехо-мадярську ніч на Закарпатті. Під впливом спільних зусиль починають виходити чисто народного характеру часописи, як „Русин“, „Нива“, „Народ“, „Зоря“, „Наша земля“, „Наш Рідний Край“, „Пічка“, „Платун“, „Свобода“, „Українське Слово“, „Земля і Воля“, „Учительський Голос“, науковий збірник „Провітти“, „Благовісник“ і ліній, соціал-демократичний „Вперед“. Постає національний хор під диригуванням проф. Приходька, засновано проф. Бачинським — Плат, засновано спортивний клуб під назвою „Русь“. Постає славний театр „Провітти“ під керівництвом артиста А. К. Садовського, поспіпалася мережа на-

менує чеська влада премієром Закарпатської України, улюбленця усього Закарпаття о. д-р Августина Волошина. В Ужгороді організується українське військо „Карпатська Січ“.

В такій ситуації відбувається так званий з'їзд Віденського Арбітражу 2. листопада 1938 р. На тому ж Арбітражу, де фактично вирішувалася доля Закарпаття, мадярські претенсії енергійно боронив Ч'яно, жадаючи повероту всього Закарпаття до Мадярщини. Ще гостріше виступав Телекі. Рібентроп ніби обороняв етнологічний принцип, а Хвалковський покликуювався на момент справедливості в міжнародному житті. Знов о. д-р Волошин вживав усіх можливих аргументів, щоб оборонити свій нарід перед повним мадярським поневоленням. В палатах віденського Б е л в е д е р у, колишньої резиденції наступника престолу австро-угорської монархії Франца Фердинанда, який загинув в Сараєві, почалося сильне нервуння серед делегатів закарпатської України, коли Рібентроп почав читати текст Віденського Арбітражу. Закарпатська Україна втрачала в користь Мадярщини найбільш плодючі округи, свої історичні міста Ужгород, Мукачєво і Берегово, а що найважливіше — всяке залізничне сполучення з Заходом. Це був великий удар для молоді сфедерованої української держави, але на тому не був кінець. Закарпатська Україна, як сфедерована частина Чехо-Словацької Республіки, мусила від так званого Віденського Арбітражу з 2. листопада 1938 р. постійно боронити своїх прав, як перед Прагою, так проти зазіхань на її територію мадярсько-польської коаліції, активно підтримуваної політикою Муссоліні в Будапешті, Варшаві і Берліні.

Другий раз довелось Хустові бути речником волі Закарпатської вітки великого народу. Хуст став столицею Закарпатської України. В такому невідрадному положенні відбуваються вибори до Союзу Закарпатської України, дня 12. лютого 1939 р., що принесло колосальний успіх Закарпатській Україні — за виборчий список Українського Національного Об'єднання голосувало 94 проценти людності, що доказуючи цілому світові, що українське Закарпаття прагне свободи і власного державного порядку. На жаль ці вибори не могли пам'ятати імперіалістів у Будапешті і у Варшаві. Мадярщина, що шла за штурком гітлерівського імперіалізму, хотіла дістати рекомпенсату за свою вірну службу коштам Закарпаття. Польща хотіла за будь-яку ціну знищити чергову — від 20 р. — спробу українства оформити себе державно, бодай на частині своєї національної території. — Варшаву огортив жак, на думку, що події за Карпатами — впливатимуть теж на зростання самостійницьких настроїв на Західно-українських землях. В цьому не відстав від своїх колег і „батько народів“. Він то приобіцяв гітлерівським імперіалістам, що від СРСР їм жадної небезпеки у ліквідації сфедерованої ЧСР не сподіватися.

В цьому часі Прага назначує третього міністра закарпатської України чеха, великого полоніфіла Прхала. Те чим заколюсував себе пан Бек, то і сталося. Він домігся в Берліні, а Берлін у Празі, що на третього міністра назначили полоніфіла — чеха. П. Юзеф Бек калкулював так: Прага буде провокувати українців, а українці будуть відповідно реагувати, а наслідок того — неспокої, а далі інтервенції і спільний польсько-мадярський кордон уже готовий. Ціла поведінка ген. Прхали в Хусті запалувала і так розпалене становище в Закарпатській Україні.

Повіли але невблагано наближалися, великі, а рівно ж і трагічні дні молоді Закарпатської Української Держави. Всі тирани світу цього об'єдналися, щоб спільно задусити новий Піємонт українства — Закарпатське Україну.

На мадярсько-польських кордонах продовжувала діяти злодійська рука, щоденні наступи диверсантів і терористів усе множилися. З-зовні підтримки молодій державі не було, а тільки кругом зрада і підступ. Так надходили славетні і трагічні, хоробрі і безсилі, героїчні і тривожні дні: 15. березня 1939 р. Під шалений гул мадярських гармат в урядовому будинку в місті Хусту було проголошено САМОСТІЙНУ ЗАКАРПАТСЬКУ УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ.

Український воєк — сівочар що стояв на сторожі новона-

дженої держави, у перше відчув тягар і радість днів, що прийшли. Столиця пробудилася до нового життя. Хотось плакати, може вперше в житті; — хтось кликав „мамо, Україно!“ В цьому вигукі було все, тягар давно минулих днів, чекання і непевність, а вкінці радість, що розцвіла мов квіт лотоса. Радість, що народжувалась глибоко в душі і лягла на устах, на обличчя так непереможно, як ранок весняного дня. Це була радість, що родилася не з безділля і мрій, а з дій, що передердали мрійники на-воєнів. І ці воєни хоробро захищали свою державу. Бої йшли завзяті, та не було сили. Перші падуть Туря, Ремети. — Завзяті бої коло Королеви над Тисою. Проф. Г. сотник армії УНР збирає своїх учнів старших класів учительської семінарії в Севлюші і видає мадярським передостанній бій до столиці Закарпатської України. По лідарських боронили Севлюші молоді семінаристи. Всі загинули. Севлюш, — це нові Тернопілі, так буде записане в українській історії. Паде Іршава. фронт наближається до Білока, де героїчною смертю гинуть в обороні рідної землі. кілька десятків січовиків разом з своїм командиром учителем Василем Галасом. вже мадяря підступають під Хуст, де і відбуваються й найзавзятіші бої і так твориться світла епопея Карпатської Січі із своєрідними Закарпатськими Крутами — Красним Подем коло Хусту. І як свята Аскольдова могила, місто спокою крутянців, стала стимулом українського визвольного змагання, так і братня могила на Хустській горі, поруч інших могил, розкиданих по широкій Україні, зробилися вічним дороговказом за волі БАТЬКІВЩИНИ...

● П'ять мільйонів дерев для Палестини мають запланувати американські жиди на спомин шості мільйони жидів, замордованих Гітлером. Жиди буде запланувати „кордони“ між Єрусалимом і портом Тель-Авів.

● Негерка Мері Роббс, виступила як сопранова солістка на концерті в Чатануга, у штаті Теннессі, у прибутку 1,000 осіб. Це перший раз признано негерський талант і південних штетах.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ. БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА

Сама добра воля не вистачає

(Докінчення зі сторони 2-ої)

справу. Іх назве бельгійський суд. Але не можемо тут не поставити питання: як зроблено це з глупоті, чи зі злої волі, щоб компромітувати українське підпілля. В чому полягає компромітація, коли викривають українську протикомуністичну акцію? Скандаль в тому, що радіостанція ця була виконана своїми і чужими ідеями пропаганди збройної боротьби в Україні і про неї говорили, що вона висилася з України. Коли тепер оповідають, що це неправда, що тепер повірять всім нашим відомостям про визвольну боротьбу в Україні, й відомості, які мають про неї українці тут, на чужині? Тепер в негодному буде сумнів навіть до найправдивіших члунків, за які заплятується кров'ю героїчних заїзників з підпіллям на українських землях!

Це й с в обабічному навіслеленні та „українська подія“ в Європі, про яку не можна мовчати. Ми не маємо сумнівів щодо підкресленої адвокатів ідейності і доброї волі покарання в цій справі бельгійським судом. Але теж не можна мати сумніву щодо шкоди, яку вони заподіяли українській справі. Бо хто береться допомагати українській справі протизаконними засобами в гостинних країнах, той шкодить цій же справі. Який глуд може мати протизаконна, „підпольна“ українська радіосильня в Бельгії, Франції чи в будь-якій іншій вільній країні. Якщо захопить потреба таких радіопередач, то чому ге поробити легальних заходів, щоб їх зорганізувати?

Напрошується повільно коментарів на що те, але іх не можна писати без обурення. Го завжди натрапляється на той сам головний факт: надужито гостинності і порушено закон гостинної країни. Чи організатори такої „підпольної“ радіостанції здавали собі справу, що тим вони можуть поставити в клопітліве положення ірзяну країну? Чи вони здавали собі справу з цілою дале-

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

САН ФРАНЦИСКО, Каліф. Шевченківські роковини

Від часу засновання Відділу Українського Конгресового Комітету в Сан Франсиско, 12 березня 1950 року, відбулося вже декілька імпрез, як листопадове свято, Свято Соборности, вечір присвячений роковинам постання Карпатської України і вечір Лесі Українки, але ні одні із цих свят не зібрало стільки людей, як свято Шевченка, яке ми обходили 10 березня. Багато людей прийшло аперше і тепер стануть членами Відділу УККА. Програма Шевченківського вечора була скромна, але вся виконана власними силами, і хоч з художнього боку було багато недотягнень, та присутні, знаючі, як тяжко всі працюють, а не мають часу ходити на проєкти, вибачили ці недотягнення і зістались задоволені. Вечір розпочався американським гимном, виконаним мішанним хором, який складався виключно із новоприбулих, які ще і по англійськи не говорять, але постарались вивчити слова. Після вступного слова голови Відділу, п. Н. Бачинського, п. І. Панасенко прочитала реферат: „Образ матері в творах Шевченка“. Хор виконав „Заповіт“ і „Реве та стогне Дніпр широкий“. Діти декламували Шевченківські „Думи“ — Л. Петренко, „Холодний яр“ — Славко Петренко, та особливо зворушливо маленька Марія Іваськівська сказала „Борітеся“ і на біс „Батьківщина“. Був дует „Тече вода в синє море“ пань В. Кацуляк і Г. Гриневич при аккомпаніменті пані О. Томоруг, яка теж аккомпанювала панночки М. Томоруг до її мєльодеклямації „Лічу в неволі дні і ночі“. На закінчення хор проспівав „Ще не вмерла України“.

На заклик пожертвувати на фонд визвольної боротьби присутні склали 50 доларів, яку суму треба вважати великою з огляду на те, що ці люди новоприбулі, одяжені родинами і тільки-що дістали першу працю, яка оплачується дуже і дуже „скромно“, а де-хто (от як „любабавці“, себто ті, що приїхали в січні з Філіппін та ще і ніякої праці не мають, але і ці особи жертвували по до-

ляру, по два на Український Народний Фонд УККА. По \$5 склали: О. Мельник, І. Іванчук, інж. Т. Томоруг, та Андрій Салюк; по \$3: проф. В. П. Тимошенко, Г. Гриневич; по \$2: Дзюгій Ол., Сорока М., Зенченко Т.; по \$1: Мілько С., Зінченко А., Гец С., Панасенко Ол., Бачинський Н., Кацуляк В., Іськів, Чато О., Шинка О., Кісь М., Ст. Ващук, Чабан І., Новіцька М., Босуновський А., Росс, Гречаник С., Підгірний М., Решта дрібними. Разом \$50. М. М.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Товариство „Волинь“

Управа Т-ва „Волинь“ повідомляє, що заходами Ініціативної Групи волиняків у неділю 25 лютого 1951 р. відбулися в місті Нью Йорку організації Т-ва „Волинь“, на яких збори присутні представники старої і нової еміграції з Волині. Присутні, вислухавши доповіді проф. І. Коронівського та інж. Б. Дзівака про завдання та цілі Т-ва, постановили заснувати Т-во „Волинь“.

Ціллю своєї праці Т-во постановило:

1. Охопити організаційно всіх волиняків, розкиданих поза межами Батьківщини, встановити тісну співпрацю та в міру можливості допомагати їм морально та матеріально.
2. Збирати, опрацьовувати і публікувати матеріали про Волинь та вклад її у боротьбу за Українську Державність.
3. Скласти листу всіх волиняків, що впали на полі слави в боротьбі з окупантами та всіх заслужених діячів, що працювали для добра Волині.
4. Співпрацювати з усіма українськими державницькими демократичними організаціями та культурно-освітніми інституціями, що існують поза межами Батьківщини.
5. В своїй праці Т-во керуватиметься загально-українськими інтересами та стоятиме на платформі Української Національної Ради.

В склад Управи Т-ва входять: інж. В. Дзіван, голова Т-ва; проф. І. Коронівський, заст. голови; ред. А. Трачук, пресовий реф.; інж. П. Білоусок, касир; Л. Підстригач, секретар; Н. Мисенко, організатор реф.; В. Кулій, член Управи.

Управа Т-та „Волинь“, розуміючи та доцінюючи трудність виконати поставлених завдань і цілей, звертається з закликом до всіх волиняків та симпатиків Волині вступати в члени Т-ва і своєю працею та допомогою спричинитись до здійснення поставлених завдань.

В усіх справах просимо звертатися на адресу голови Т-ва: В. Dziwak, 1733 Bleecker St., Brooklyn 27, N. Y. Управа Т-ва „Волинь“.

чи ви є вже членом УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ? ЯКЩО НІ, ТО ПАМ'ЯТАЙТЕ, ЩО ВАМ НЕ МОЖЛИВО ОБИЙТИСЯ БЕЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, А НАЙКРАЩЕ І НАШПЕВНИШЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДАСТЬ ВАМ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ!

СВЯТО БРАТНЬОГО НАРОДУ

В неділю, 25 березня, білоруська колонія Нью Йорку урочисто відсвяткувала 25 річницю проголошення незалежності Білоруської Народної Республіки. Зокрема вдало пройшло свято, організоване Білорусько-Американським Об'єднанням в Прем'єр Палаці (Бруклін).

Академію відкрив коротким словом голова Об'єднання, інженер М. Гарошка, після чого численні зібрани вислухали усних й письмових привітів, що з них сердечним тоном відзначили теплі привітання від словацького й естонського народів.

У змістовним слові, талановитий промовець, ред. А. Адамович представив відмічне прямикування білорусів до самостійності, завершене великим зривом 25 березня 1918 р.

Мистецька частина розпочалася виступом ще не зовсім зіспіваного мішаного хору під керівництвом п. Кантуревича, що відспівав низку пісень. Дівочий ансамбль полонив присутніх безпосередністю виконання пісень (вєснянка „Бла-слави Божа“ й ін.).

З кількома сольоспівачами й дуетами виступили відомі оперні співачки Надєєва Грєдє й Барбара Веркжаловіч.

Мельодеклямації Н. Кушєль та Ю. Каляди виявили наявність молодих артистичних талантів серед білоруської еміграції.

Серед присутніх на святі було багато давньої еміграції й декілька українців - приятелів білоруського народу. Прикро, що не було офіційних представників від українського громадянства.

Про Свято Білоруської Незалежності з'явилися згадки в нашій пресі, а один з часописів присвятив сторінку нашим історичним приятелям — білорусам.

I. K.

ТРУМАН ЗА ПОСПІХ У ДОПОМОЗІ ДЛІ ІНДІ

Вашингтон. — През. Труман заядав негайного діяння Конгресу над законопроектотом для постачання збіжжя для Індії. Перших 1,000,000 тон мас бути висланих негайно як дарункот, щоб стримати терпіння голодуючої Індії, заявив Труман. Своєю заяву відіграв президент на пресовій конференції з сильним натиском на уквалнення білуу для висилки двох мільйонів тон збіжжя до Індії з двох причин: перша — це рятівання людського життя; друга — це зміцнення свободи й демократії у важливій околиці світу. — У Конгресі виринули непорозуміння з того, що Індія первісно зажадала тільки догтовривалої позички на закуплю збіжжя, а президент вийшов пізніше з проєктом, щоб це був дарункот для голодуючого населення Індії.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВІНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

УВАГА! ФИЛАДЕЛФІЯ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА І ХОР ІМ. ОЛЕКСАНДРА КОШИЦЯ У ФИЛАДЕЛФІИ

— влаштувуть —

В НЕДІЛЮ, 1. КВІТНЯ 1951 Р.

В АВДИТОРІИ СВ. ВОЛОДИМИРА, при Джерментави Евню ч. 1938-1940

ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ СВЯТО

Вступ добровільний! Початок точно 7. год. ввечері.

Програму Свята виконає міш. хор ім. О. Кошиця

Просимо всіх українців міста Філадельфії й околиць, без ріжниць пірвання, прийти на це Свято та своєю присутністю шланувати пам'ять Найбільшого Сина України. Нехай Вас не бракує на цім Святі, а приведіть зі собою всіх своїх рідних і знайомих.

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й. І. І. І. ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

В НЕДІЛЮ, 8. КВІТНЯ 1951, ГОД. 2:30 ПОПОЛ.

В БЕТОВЕН СЛІ, 210-214 EAST 5th STREET, NEW YORK, N. Y.

ЗАХОДАМИ ПЕРЕСЕЛЕНЧОГО ОСЕРЕДКУ З.У.А.Д.К. І САМОПОМОЧИ під протекторатом Об'єднаного Комітету міста Нью Йорку

ВЕЛИКЕ ГРОМАДСЬКЕ ВІЧЕ

для дальшої допомоги скитальцям і прещіщення переселенчої акції з Німеч. до Америки.

Точна програма віча буде проголошена на наступний тиждень. Все наше громадянство запрошує до численної участі

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ

можна вже набути.

Картки в українським стилі, роботи Анастасівського, з ковертами. Ціна 10 цнт. одна.

Картки роботи Бутовича, Гніздовського і Сурмача 15 за \$1.00.

Замовлення виконуюмо негайно.

“SVOBODA” Jersey City 3, N. J.

Виповніть і вніть понижчий купон та вишліть його на адресу:

“SVOBODA”, P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Прошу мені прислати _____ Великодних Картки,

на що залучаю суму _____

Ім'я й прізвище _____

Адреса _____

РОЗШУБИ

Попикуйте свого брата ЯРОСЛАВА ГАЙШИ, син Стефана, зі села Солова, повіт Підляшч. Хто про нього знає, або він сам, прошу зголоситися на адресу:
MIKOLAJ HARIJ
480 Shawmut Ave., Boston, Mass.

ПРАЦЯ

Потрібно МУЖЧИН до праці при заводі. Мусить вміти лікарські оглядини. Пишемо подати височину, вагу, вік і родинний стан до:
KENCROFT MALLEABLE CO., Inc.,
373 Hertel Avenue,
Buffalo 7, New York.

РУСКА ГРЕКО-КАТОЛИЦКА ЦЕРКВА

святих апостолів Петра і Павла в Карнегі, Па., — пошукує —

СВЯЩЕНИКА

По дальші інформації писати до:
MICHAEL ZALETSKI, преде.,
320 Jane Street, Carnegie, Pa.

НА ПРОДАЖ

ЧИСТИЙ МІД
продають українські пасичники Союзит Бзенко і сини, 5-фунтова блянда на банку за \$1.75, 10-фунтова \$3.25 з пересилкою. С.О.Д. не вислано. Insured.
S. BZENKO and SON
R. 3, Box 5, Rochester, Mich.

ПРИЛАДДИ ДО ПИСАННЯ ПИСАНОК

Кистки (псаліцькі (сет 2 розм.) \$1.50 Фарби, сет 10 кольорів — 1.50 Віск, справжній бджалиний — 15 Псаліцькі: 69 ц., \$1.25, \$1.50 і \$2.00. Заходіть або замовлення посилайте на адресу: SURMA, 11 E. 7th St., New York 3, N. Y.

Професійні оголошення

Д-р М. МАЙЗЕЛ
лікує гострі і застарілі недуги чоловіків і жінок, шкідливі, загальне ослаблення, лихорадка, мігури, ревматизм, перенесені операції, хронічні захворювання.
Протипра \$3.00.
107 E. 17th St., NEW YORK CITY
кодо 4-10 Еллен і Юніон Сіксер.
Година: Понеділок 10-11 сполудня і 4-7, У вівторок 11 ранку до 1 години

Dr. S. CHERNOFF

225 — 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 7-7697

Острі і довготривалі недуги чоловіків і жінок. Шкідливі, загальне ослаблення, лихорадка, мігури, ревматизм, перенесені операції, хронічні захворювання.
Протипра \$3.00.
В неділю від 11 до 6:45 вечора.
Екзаменація \$3.00.

Dr. Med. R. TYLBOB

59 East 3rd St. (кодо 2nd Ave.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 5-3993
Внутрішні недуги. Флюороскопія, X-ray Electrocardiography, Analysis. Переводимо аналізи крові для супружних дозволів.
Офісний годинник: Понеділок 1-3 і 5-8 р.м. В неділю від 10-3 години.

КНИЖКИ-ЖУРНАЛИ-КАРТКИ

НОВІ УКРАЇНСЬКІ ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ
роботи мистців: Микола Буткович, Якова Гнздовського і Ярославів Сурма. 15 за \$1.00, 100 за \$6.50. Замовлення посилайте на адресу: SURMA
11 E. 7th Street, New York 3, N. Y.

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ

БУКВАР і читанки для 2-ої, 3-ої, 4-ої класів до науки письма і читання. Сотні казок і байок, повісток і жартів, пісень і віршів, історичних оповідань, з образками наших мистців. 4. книжки в опраці з посилкою \$3.25. Гроші треба прислати з замовленням.
O. KARASHKEVYCH
P. O. Box 196, Jersey City, N. J.

НЕЗВИЧАЙНА НАГОДА ВЛАСНОГО ВИРОВУ

НАПЕЛЮХИ
З найліпшого фільму ВІД \$3.95 ДО \$12.50.
Нові весняні моди в різ. красках. Відомою купувач у нас капелюхи. Продаємо шовкові краветки, паси і шкарпетки.
(Говоримо по українськи)
DUNLEY HAT SHOP
14 Saint Mark's Place (bet. 2 and 3 Aves.)
New York City
OR. 5-3733

Спортів Вісти

УАСТ — ЙОНКЕРС АМЕРІКЕНС 3:3 (1:0)

УАСТ: Древинський, Шмігель, Липачак, Голука, Гарасим, Палій (Серант), Хижак, Вахак, Павлюк, Арндт, Лютак. Публіки біла 400.
Ворота стріляли: 10 хв. 1:0 Павлюк, 46 хв. 1:1 Гарасим, 51 хв. 2:1 Арндт, 66 хв. 3:1 Вахак, 83 хв. 3:2 правокрилий з П., 85 хв. 3:3 (!!!) Голука. Відношення кінцівки 9:4 для УАСТ.

Н. П., 18. березня. — Різні рецензенти всіх часів дуже люблять вживати потережого виразу як наприклад: „заграння як з книжки“. Тоді і про цілі змагання можна говорити: „змагання як з книжки“, причому під книжкою розуміється підручник з теорії гри в копанний м'яч. Але якраз змагання УАСТ з Йонкерсом не даються як вклати в рядки „книжки“. Тоді тут маємо справу з винятком, бо підручник все каже „як треба“. І в ніякому з них не знайдете, що Гарасим повинен на площі вправлятися у „варієтному шуткарстві“ й допомагати противникові... помагаючи власну дружину, — помистецьки „з найліпшого віддалі“ перемагаючи здивованого Древинського, який — помилково — думав, що Гарасим грав в УАСТ, а не в Йонкерсі; що Голука — пех!; один з найкращих на площі — допоміг з „подачі“ того ж Гарасима здобути фізично кволим, але амбітним і живим йонкерсцем незаслужений реміс. І багато багато інших „виімків“, яких нема в книжках. Цікаво, що один „хронічний“ виімко: — наші грають, другі виграють — перетворений практикою в правило чи закон і коли б підручник складали змагуні УАСТ, то цей закон мусів би зайняти тузіт сторінок.

Загально про гру: УАСТ бажало грати і грало дуже жертовно з доброю порцією футболу в поодинокого змагуня. Трагедія — брак системи чи, простого кажучи, якогось послідовного способу гри. Виімко становить повсякчасне копання вгору і подачі погід небесній просторі. Ахілева п'ята УАСТ — не застосування не то ласівий в корисних подачі (при тому не було теж довгих!), а звичайнісінької гри землею.

„БУТИ ЧИ НЕ БУТИ — ОСЬ ПИТАННЯ“

УАСТ — Свідш Ф. К. 2:4 (0:3)
УАСТ: Древинський (Сохан Іг.), Шмігель, Палій, Голука, Лютак, Серант, Хижак, Вахак, Павлюк, Арндт, Гірка.
Свідш Ф. К.: Герлсон, Джонсен, Едгрін, Раджерс, Помієрі, Вайт, Аніано, Гельсунд, Бувін, Скарф, Бравн.
Публіки 250.
Ворота здобули: 19 хв. 0:1 Бравн, 25 хв. 0:2 Аніано, 37 хв.

ТАБЕЛЯ КОПАНОГО М'ЯЧА НАЦІОНАЛЬНОЇ ЛІГИ З 18. ІІ. 1951

- 1. Патерсон-Довер — 12 гор. 19:5 т.
2. Варшава Ф. К. — 12 гор. 16:8 т.
3. Гола С. К. — 11 гор. 14:8 т.
4. Свідш Ф. К. — 13 гор. 14:10 т.
5. Прага А. К. — 11 гор. 13:9 т.
6. У А С Т — 8 гор. 11:5 т.
7. Деніс С. К. — 14 гор. 4:24 т.
8. Йонкерс Амер. — 13 гор. 3:23 т.

УКРАЇНСЬКА ФУТРИА РОБИТНЯ В НЬО ЙОРКУ

Roman KUSSOFF
41 W. 57th Street (5th Floor), NEW YORK CITY
(близько Шостої Евеню)
Коли задумате справити нове футро, переделовати, направити, так подбає, щоб ваше футро, джакет чи ковпир були зроблені по найновішим фасонам, солідно та з найкращих матеріалів. Ціни приступні.
Інформації на телефон: PLaza 9-4238.

ВИПРОБНЕ ПОЛЕ ДЛЯ АТОМОВОЇ ЗБРОЇ В НЕВАДІ

Для проведення дослідів над атомовою зброєю Комісія Атомової Енергії ЗДА обрала один з найменше заселених районів країни, а саме випробне артилерійське поле Повітряних Сил біля міста Лас Вегас у Неваді. Це зарезервоване урядом поле має площу в три мільйони акрів і лежить у звуженій частині південної Невади між Ютою та Арізоною на сході та Каліфорнією на заході. Головний в'їзд до нього лежить в 45 милях на північ і децю на захід від курортного і торговельного міста Лас Вегас, що має населення 25,000. Отже, не дивно, що вікна у цьому містечку з дзвоном повилітали, коли на півночі тиша пустелі була нагло порушена низкою атомових вибухів, що почалися в кінці січня і тривали ще в першій половині лютого.

Випробоване поле лежить у справжній пустелі. Та невелика кількість води, що поступає з прилеглих невисоких гір, зразу ж зникає у засолених западинах, або провалюється в щілинах між скелями. Лише деякі суходійні рослини виживають на бідній пустелі. Знаменита тепер місцевість має свою історію. Перші білі люди, що пробралися в пустелю Невади, були еспанці. Еспанія заснувала селище в Сан-та Фе, в теперішньому стеїті Нью Мексико, в 1610 році, а тоді хотіла знайти шлях між цєю частиною Еспанської Колоніальної Імперії та своїми во-

того Джонсен нехотючи ловити м'яч руками на карному полі. Одинадцятьку використав Банак не до обробки. Ще кілька „свічок“, кінцівки, вільних і матч скінчений.
Розчаровані прихильники відходять. Чи прийдуть вони ще на другу неділю?!

А прихильники повинні морально і матеріально піддержати своїх любимців, від яких так багато вимагають. Було б добре, щоб ці прихильники навчилися від американської публіки вміня пристойно й ефективно підбадьорувати своїх змагунів. Отже всі на змагання УАСТ — С. К. Гола (неділя, 1 квітня 1951 на Арктик Овал, о год. 2:30)! Даймо всебічну підтримку нашим спортсменам, які своїм вмінням дадуть вам емоційне задоволення, а українському спортові здобудуть добре ім'я!

АРГЕНТИНСЬКИЙ НАУКОВЕЦЬ ЗМІНИВ СВОЇ АТОМОВІ ПРЕТЕНСІ

Буенос Айрес. — Рональд Ріхтер, науковець австрійського походження, признав, що нема підстави прив'язувати надзвичайну вагу до його „термоядрового“ процесу при звільненні атомової енергії, як це оголосив минулого тижня през. Хуан Перон. Його відкриття знаходиться ще в стадії лабораторійних дослідів.

ПЕВЕРІЗ

Подорожних Меблів
Багажу Тагарів
на легких і вантажних автомобілях на кожному відділі.
Сім днів в тишці.
Телефонуйте:
Щоденно від год. 6 рано до 10 веч.
С'Пресс 9-7879
M. Shulgin Transportation Bureau
2066 Anthony Ave., New York 57, N.Y.

ТЕПЕР ПОРА ЗАПИСАТИСЯ НА КУРСІ САМОХОДОВИХ МЕХАНІКІВ І КУРСІ ІЗДИ.

GR. 7-8951
КУРСИ МЕХАНІКІ КУРСИ ІЗДИ АВТАМІ
Постараємося для Вас пров'язати Лайсенсу. Намі учні дістають диплом. Помагаємо в одержанні праці. Інструкції в українській і англійській мовах. КУРСИ ДЕННІ, ВЕЧІРНІ І НЕДІЛЬНІ. Інструктори фахівці. Зал. в 1916.
L. TYCHNIEWICZ, директор
Metropolitan Auto School
155 — 2nd Ave., близько 10th St.
NEW YORK CITY

УКРАЇНСЬКЕ ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО

В. Е. Богачевський - VEB - Tel. OR. 3-2484
NEW YORK, 208 E. 6th STREET (коло школи св. Юрпа)
ПЕРЕВІЗ МЕВЛІВ, БАГАЖУ І ПР. СКОРО І ДЕШЕВО

УКРАЇНСЬКІ ЩОДЕННІ РАДІО-АВДИЦІ

На 12 лютого ц. р. радісвий директор Микола Шустакевич знову відкрив в Дітроїті щоденні українські авдици в українській мові. Директор Шустакевич передавав щоденні українські авдици ще від початку 1932 року, однак за останні два роки було можливо в Дітроїті передавати українські авдици тільки в англійській мові, які він передавав тричі в тиждень.

Тепер українські авдици передаються з станції WDET-FM Автомобільної Юнії СІО кожного дня від понеділка до п'ятниці в годині 5:30 до 6:00 у вечір на 101.9 Мегасіклях. На авдицях крім музичних і вокальних творів теж коментуються щоденні світові й українські вісті. М. Шустакевич має в плані побільшити авдици до повної години, щоби дати місце для передачі драматичних ескізів й для виступів місцевих мистецьких сил. Численні привітні листи з усіх сторін Дітроїту і стеїту Мішиган вказують, що українські авдици слухас велике число українців старої й нової імміграції а це свідчить, що не тільки американська публіка, але теж українці мають уже модерні Ф. М. радіо приймачі, у комбінаційних формах, чи при своїх телесвізійних апаратах. Хвилі Ф. М. (Фрінквенсі Моджулейшен), як відомо, дають без порівняння кращі реценції, бо на них не діляють ні кліматичні зміни, ні електричне забурення у овтірі, як впливають на довгі або т. зв. А. М. хвилі.

Радіо станція WDET-FM передає зі силою 52,000 (52 тисяч) ватів і тому українські авдици можна з Дітроїту отримувати в других стеїтах і містах. Статистика переведена при кінці минулого року бюром „Нешенал Асоційшен оф Бродкестерс“ виказує, що від початку 10 мільйонів домів в Америці мають Ф. М. приймачі у різних формах і бюро заповідас, що в цій році через збільшену продукцію Ф. М. радій і телевізійних апаратів більша половина населення Америки матиме Ф. М. радісві тасьми.

ПЕРЕВІЗ

Подорожних Меблів
Багажу Тагарів
на легких і вантажних автомобілях на кожному відділі.
Сім днів в тишці.
Телефонуйте:
Щоденно від год. 6 рано до 10 веч.
С'Пресс 9-7879
M. Shulgin Transportation Bureau
2066 Anthony Ave., New York 57, N.Y.

ТЕПЕР ПОРА ЗАПИСАТИСЯ НА КУРСІ САМОХОДОВИХ МЕХАНІКІВ І КУРСІ ІЗДИ.

GR. 7-8951
КУРСИ МЕХАНІКІ КУРСИ ІЗДИ АВТАМІ
Постараємося для Вас пров'язати Лайсенсу. Намі учні дістають диплом. Помагаємо в одержанні праці. Інструкції в українській і англійській мовах. КУРСИ ДЕННІ, ВЕЧІРНІ І НЕДІЛЬНІ. Інструктори фахівці. Зал. в 1916.
L. TYCHNIEWICZ, директор
Metropolitan Auto School
155 — 2nd Ave., близько 10th St.
NEW YORK CITY

УКРАЇНСЬКЕ ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО

В. Е. Богачевський - VEB - Tel. OR. 3-2484
NEW YORK, 208 E. 6th STREET (коло школи св. Юрпа)
ПЕРЕВІЗ МЕВЛІВ, БАГАЖУ І ПР. СКОРО І ДЕШЕВО

УКРАЇНСЬКІ ЩОДЕННІ РАДІО-АВДИЦІ

На 12 лютого ц. р. радісвий директор Микола Шустакевич знову відкрив в Дітроїті щоденні українські авдици в українській мові. Директор Шустакевич передавав щоденні українські авдици ще від початку 1932 року, однак за останні два роки було можливо в Дітроїті передавати українські авдици тільки в англійській мові, які він передавав тричі в тиждень.

Тепер українські авдици передаються з станції WDET-FM Автомобільної Юнії СІО кожного дня від понеділка до п'ятниці в годині 5:30 до 6:00 у вечір на 101.9 Мегасіклях. На авдицях крім музичних і вокальних творів теж коментуються щоденні світові й українські вісті. М. Шустакевич має в плані побільшити авдици до повної години, щоби дати місце для передачі драматичних ескізів й для виступів місцевих мистецьких сил. Численні привітні листи з усіх сторін Дітроїту і стеїту Мішиган вказують, що українські авдици слухас велике число українців старої й нової імміграції а це свідчить, що не тільки американська публіка, але теж українці мають уже модерні Ф. М. радіо приймачі, у комбінаційних формах, чи при своїх телесвізійних апаратах. Хвилі Ф. М. (Фрінквенсі Моджулейшен), як відомо, дають без порівняння кращі реценції, бо на них не діляють ні кліматичні зміни, ні електричне забурення у овтірі, як впливають на довгі або т. зв. А. М. хвилі.

Радіо станція WDET-FM передає зі силою 52,000 (52 тисяч) ватів і тому українські авдици можна з Дітроїту отримувати в других стеїтах і містах. Статистика переведена при кінці минулого року бюром „Нешенал Асоційшен оф Бродкестерс“ виказує, що від початку 10 мільйонів домів в Америці мають Ф. М. приймачі у різних формах і бюро заповідас, що в цій році через збільшену продукцію Ф. М. радій і телевізійних апаратів більша половина населення Америки матиме Ф. М. радісві тасьми.

ПЕРЕВІЗ

Подорожних Меблів
Багажу Тагарів
на легких і вантажних автомобілях на кожному відділі.
Сім днів в тишці.
Телефонуйте:
Щоденно від год. 6 рано до 10 веч.
С'Пресс 9-7879
M. Shulgin Transportation Bureau
2066 Anthony Ave., New York 57, N.Y.

ТЕПЕР ПОРА ЗАПИСАТИСЯ НА КУРСІ САМОХОДОВИХ МЕХАНІКІВ І КУРСІ ІЗДИ.

GR. 7-8951
КУРСИ МЕХАНІКІ КУРСИ ІЗДИ АВТАМІ
Постараємося для Вас пров'язати Лайсенсу. Намі учні дістають диплом. Помагаємо в одержанні праці. Інструкції в українській і англійській мовах. КУРСИ ДЕННІ, ВЕЧІРНІ І НЕДІЛЬНІ. Інструктори фахівці. Зал. в 1916.
L. TYCHNIEWICZ, директор
Metropolitan Auto School
155 — 2nd Ave., близько 10th St.
NEW YORK CITY

УКРАЇНСЬКЕ ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО

В. Е. Богачевський - VEB - Tel. OR. 3-2484
NEW YORK, 208 E. 6th STREET (коло школи св. Юрпа)
ПЕРЕВІЗ МЕВЛІВ, БАГАЖУ І ПР. СКОРО І ДЕШЕВО

ПОВІДОМЛЕННЯ

ПАМ'ЯТАЙТЕ, що в неділю, 24-го червня 1951 р. буде ВЕЛИКА ПРОГУЛЬКА КОБАЛІКМ (Boat-Ride) а поприз Newark i New York.
УПРАВА
Ukr. Am. Businessmen Ass'n.
ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

ІВАН КОВАЛЬЧУК FUNERAL HOME

COMPLETELY AIRCONDITIONED
ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕПІ
NEW JERSEY
ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА
У випадку смутку в родині клієнту як в день так і в ночі:

JOHN KOWALCHUK

129 GRAND STREET
cor. Warren Street
JERSEY CITY, 2, N. J.
Tel. WEgans 4-5131

В. Володимир Пархуць

український погребник
Відповідний гідний похорон по уміркованій ціні.
Модерна Каліція БЕЗПЛАТНО
Клієнту в день і в ночі:
WOODROW W. PARCHUC
Funeral Director
Licensed New York & Connecticut
439 E. 5th St., New York City
Tel. ORegon 3-2057
S. PARCHUC — Notary Public

WOODSIDE MEMORIAL

ПОГРЕБОВЕ ЗАВЕДЕННЯ
ВОЛОДИМИР РАЙЦА,
погребник і сорпник
Однорічний український погребник В НЬОАРКУ
Нагідний дохід
Buses 13 (N.Y. Center), 18
ЧЕМНА І ГІДНА ОБСЛУГА
617 BROADWAY
(At Elwood Theatre)
NEWARK 4, N. J.
Humboldt 3-4817

ТЕПЕР ПОРА ЗАПИСАТИСЯ НА КУРСІ САМОХОДОВИХ МЕХАНІКІВ І КУРСІ ІЗДИ.

GR. 7-8951
КУРСИ МЕХАНІКІ КУРСИ ІЗДИ АВТАМІ
Постараємося для Вас пров'язати Лайсенсу. Намі учні дістають диплом. Помагаємо в одержанні праці. Інструкції в українській і англійській мовах. КУРСИ ДЕННІ, ВЕЧІРНІ І НЕДІЛЬНІ. Інструктори фахівці. Зал. в 1916.
L. TYCHNIEWICZ, директор
Metropolitan Auto School
155 — 2nd Ave., близько 10th St.
NEW YORK CITY

УКРАЇНСЬКЕ ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО

В. Е. Богачевський - VEB - Tel. OR. 3-2484
NEW YORK, 208 E. 6th STREET (коло школи св. Юрпа)
ПЕРЕВІЗ МЕВЛІВ, БАГАЖУ І ПР. СКОРО І ДЕШЕВО

ІВАН БУНЬНО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
звердує погребам по \$150
шді так ввільні як
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as \$150
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА

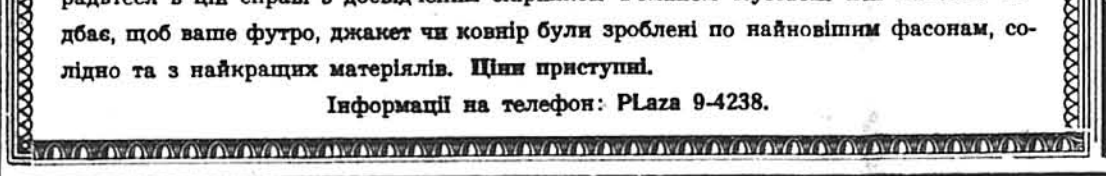
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занімається похоронами в БРОНКСІ, БРООКЛІНІ, НЬО ЙОРКУ І ОКОЛИЦІХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568

ТАРЗАН, ч. 2562. Протнатака.

AS GRIDLEY RAN TO MEET THE GIRL, HE DREW A REVOLVER AND FIRED, DROPPING THE FOREMOST HYAENODON IN ITS TRACKS.

AT THE SOUND OF THE SHOT, THE GIRL'S PURSUERS, BOTH MEN AND BEASTS, PAUSED IN STARTLED SURPRISE, NEVER BEFORE HAD THEY FACED SUCH A WEAPON.

Two of the hyaenodons turned to attack the hairy brute-men as the third slunk bare-fanged, toward Gridley and the girl.

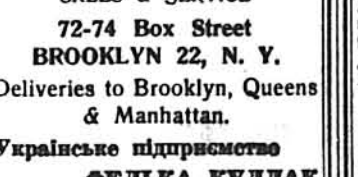
Two of the hyaenodons turned to attack the hairy brute-men as the third slunk bare-fanged, toward Gridley and the girl.

Two of the hyaenodons turned to attack the hairy brute-men as the third slunk bare-fanged, toward Gridley and the girl.

ТАРЗАН, ч. 2562. Протнатака.

Two of the hyaenodons turned to attack the hairy brute-men as the third slunk bare-fanged, toward Gridley and the girl.

Two of the hyaenodons turned to attack the hairy brute-men as the third slunk bare-fanged, toward Gridley and the girl.

Two of the hyaenodons turned to attack the hairy brute-men as the third slunk bare-fanged, toward Gridley and the girl.

Two of the hyaenodons turned to attack the hairy brute-men as the third slunk bare-fanged, toward Gridley and the girl.

Two of the hyaenodons turned to attack the hairy brute-men as the third slunk bare-fanged, toward Gridley and the girl.

ТАРЗАН, ч. 2562. Протнатака.

Two of the hyaenodons turned to attack the hairy brute-men as the third slunk bare-fanged, toward Gridley and the girl.

Two of the hyaenodons turned to attack the hairy brute-men as the third slunk bare-fanged, toward Gridley and the girl.

Two of the hyaenodons turned to attack the hairy brute-men as the third slunk bare-fanged, toward Gridley and the girl.

Two of the hyaenodons turned to attack the hairy brute-men as the third slunk bare-fanged, toward Gridley and the girl.

Two of the hyaenodons turned to attack the hairy brute-men as the third slunk bare-fanged, toward Gridley and the girl.